

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการคือ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติจึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อกำหนดให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ตามความเหมาะสม โดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๕/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จากนั้นมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วบรรจุเข้าระเบียบวาระในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โดยที่ประชุมได้พิจารณาต่อในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย แล้วส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๒๕ ก วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการคือ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แบ่งเนื้อหาเป็น ๕ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๒. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของศาลรัฐธรรมนูญและให้มีอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

๒.๑ รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๒ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลคำสั่งและคำวินิจฉัยต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๓ สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๔ ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย

๓. ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้แก่บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัตินี้

๔. ให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกกระเปียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคลการงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

๔.๑ การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการ ดังกล่าว

๔.๒ การกำหนดคุณสมบัติการคัดเลือกการบรรจุการแต่งตั้งการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การออกจากราชการการสั่งพักราชการ การสั่งให้ ออกจากราชการไวก่อน วินัยการสอบสวนและการลงโทษทางวินัยการร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ การลงโทษ สำหรับข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๓ การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๔ การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณีวันหยุดราชการประจำปีและการลาหยุดราชการของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๕ การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๖ การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็น เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้างด้วย

๔.๗ การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใดๆ ตามแต่จะมอบหมาย

๔.๘ การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๙ การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๑๐ การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔.๑๑ การกำหนดกิจการอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับ

๕. การกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือนของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้นำกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึงคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และคำว่า "ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วน ราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี" ให้หมายถึง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๖. อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่งและการให้ได้รับเงินประจำของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้นำกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมการจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แกข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการนั้น

๗. ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญโดยจะให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ด้วยก็ได้ ในกิจการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการสำนักงานศาล รัฐธรรมนูญเป็นผู้แทนของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อการนี้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะมอบ อำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการศาล รัฐธรรมนูญ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๘. การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

๘.๑ การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ

๘.๒ การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ

๙. การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอาจกระทำโดยเจ้าตัวสมัครใจโดยมีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้วเสนอคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาอนุมัติทั้งนี้จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้ รับเงินเดือนเท่าใดให้คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณากำหนดแต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่มีคุณวุฒิความสามารถและความชำนาญงาน ในระดับเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอนมาตามวรรคหนึ่ง ในขณะที่เป็นข้าราชการนั้นเป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยการโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็น ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำมิได้

๑๐. ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

๑๑. ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติแล้วแต่กรณี ในการนี้คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการศาล รัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วยก็ได้ และให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีสิทธิเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติมของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้

๑๒. เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของ คณะตุลา การศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีโดยตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า

๑๓. ในวาระเริ่มแรกก่อนที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจัดทำแผนงานในการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญและแผนงานการจัดตั้งและการบริหารงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการบริหารงานตามแผนงานดังกล่าว ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการตามแผนงานที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสนอตามความจำเป็น

๒. พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจเพิ่มขึ้นจากเดิม และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ งานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งได้แก่ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เนื่องจาก มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการของเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่สอดคล้อง กับภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ และอำนาจเพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีรองเลขาธิการสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการได้ตามความเหมาะสม เพื่อรองรับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
- “มาตรา ๙ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้”

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ